

Ngày soạn:

Ngày dạy:

Tiết 78 - 79

QUÊ HƯƠNG

Tế Hanh

I. MỤC TIÊU.

1. Kiến thức, kĩ năng.

Sau khi học xong bài này, HS:

a. Kiến thức:

- Biết đọc - hiểu một tác phẩm thơ lãng mạn để bổ sung thêm kiến thức về tác giả, tác phẩm của phong trào thơ mới.
- Hiểu được tình yêu quê hương đắm thắm và những sáng tạo nghệ thuật độc đáo của tác giả trong bài thơ.
- Vận dụng vào trong cảm thụ văn học.

b. Kĩ năng:

- Nhận biết được tác phẩm thơ lãng mạn.
- Đọc diễn cảm tác phẩm thơ.
- Phân tích được những chi tiết miêu tả, biểu cảm đặc sắc trong bài thơ.

2. Định hướng phát triển phẩm chất và năng lực học sinh.

a. Các phẩm chất:

- Yêu quê hương, đất nước.
- Tự lập, tự tin, tự chủ.

b. Các năng lực chung:

- Năng lực tự học; năng lực giải quyết vấn đề; năng lực tư duy; năng lực giao tiếp; năng lực hợp tác; năng lực sử dụng ngôn ngữ.

c. Các năng lực chuyên biệt:

- Năng lực sử dụng ngôn ngữ.

II. CHUẨN BỊ.

1. Thầy:

- Phương pháp:
 - + Vấn đáp, thuyết trình.
 - + Thảo luận nhóm.
- Đồ dùng:
 - + SGK, SGV, chuẩn kiến thức - kĩ năng, giáo án.

2. Trò: - Đọc và soạn bài theo các câu hỏi ở SGK.

III. TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC.

Hoạt động của thầy	Hoạt động của trò	Chuẩn KT-KN cần đạt
Hoạt động 1: Khởi động <ul style="list-style-type: none"> - <i>PPDH</i>: Thuyết trình, trực quan - <i>Thời gian</i>: 1- 3' - <i>Hình thành năng lực</i>: Thuyết trình. 		
* Hãy giới thiệu một vài nét đặc sắc về quê hương em. - Từ phần trình bày của HS, dẫn vào bài mới.	Hình thành kỹ năng q/sát nhận xét, thuyết trình - Nghe, suy nghĩ, trao đổi - 1 HS trình bày,	Kỹ năng quan sát nhận xét, thuyết trình
- Ghi tên bài lên bảng	- Ghi tên bài vào vở	
<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động 2: Hình thành kiến thức <i>Thời gian</i>: 3- 5' - <i>PPDH</i>: Khai thác kênh chữ, vấn đáp, tái hiện thông tin, giải thích - <i>Kỹ thuật</i>: Động não, trình bày 1 phút - <i>Hình thành năng lực</i>: Năng lực giao tiếp: nghe, đọc 		
I. HD HS Tìm hiểu chung	Hình thành kỹ năng đọc, trình bày 1 phút	I. Đọc-tìm hiểu chung
1.GV HD đọc : nhẹ nhàng hồ hởi, vui tươi, trìu mến, chú ý những chi tiết m/tả và những chi tiết thể hiện t/cảm của tác giả. Ngắt nhịp 3/2/3 và 3/5. - GV đọc 1 lần. Gọi HS đọc 2.Cho HS đọc chú thích và trình bày những nét chính về tác giả, tác phẩm ? GV giới thiệu chân dung nhà thơ và nhấn mạnh ý chính.	<i>HS nghe, xác định cách đọc.</i> <i>1HS đọc văn bản, HS khác lắng nghe nhận xét.</i> <i>HS đọc và trình bày.</i>	1. Đọc 2. Chú thích a. Tác giả: Tế Hanh
GV bổ sung	<ul style="list-style-type: none"> - Tên khai sinh Trần Tế Hanh - Sinh năm 1921. - Thơ ông chan chứa tình cảm sâu nặng với quê hương. - Ông được trao tặng giải thưởng Hồ Chí Minh về VHNT năm 1996. 	

	b. Tác phẩm	
	- Rút trong tập “ <i>Nghẹn ngào</i> ”(1939), sau in lại trong tập “ <i>Hoa niên</i> ”(1945)	
3. Cho HS tìm hiểu các CT. GV giải thích thêm: <i>cánh buồm vôi, phăng mái chèo</i>	<i>HS tự tìm hiểu trong sgk</i>	c. Từ khó
4. Cho HS trao đổi cặp đôi : - Xác định thể thơ và nhận dạng thể thơ trong bài thơ? (Số câu, số chữ, cách gieo vần) - Mạch cảm xúc trong bài thơ được phát triển như thế nào trong bài thơ? - Căn cứ mạch cảm xúc ta có thể chia bài thơ làm mấy phần? Nội dung từng phần?	<i>HS căn cứ VB, nhận xét, trao đổi, trình bày:</i> - Thể thơ: tự do 8 chữ. Bài thơ có nhiều khổ, số dòng trong khổ không đồng đều, gieo vần linh hoạt ở tiếng cuối mỗi dòng thơ. - Mạch cảm xúc: Giới thiệu chung ->Tái hiện cụ thể về quê hương ->Bộc lộ tình cảm, cảm xúc. - Bố cục: 2 phần + 3 khổ đầu: <i>Bức tranh quê hương</i> + Khổ cuối: <i>Tình cảm của tác giả</i> (Phần chính, đặc sắc nhất của bài thơ là tái hiện h/ảnh con người và cuộc sống làng chài quê hương của t/g)	
B2.HDHS tìm hiểu chi tiết vb	HS tìm hiểu chi tiết VB	II. Tìm hiểu chi tiết
5. Theo dõi phần đầu bài thơ, hãy cho biết: - Tác giả giới thiệu về quê hương mình qua những chi tiết nào? - Nhận xét về cách giới thiệu của tác giả về quê hương? - Qua cách giới thiệu đó em cảm nhận được điều gì về quê hương của tác giả?	<i>HS phát hiện chi tiết, suy nghĩ, trả lời</i> + <i>Vốn làm nghề chài lưới</i> + <i>Nước bao vây cách biển nửa ngày sông</i> -> Cách giới thiệu tự nhiên giản dị mộc mạc, độc đáo -> Đây là một làng quê miền biển, sống chủ yếu bằng nghề đánh cá	1. <i>Bức tranh quê hương</i> * Giới thiệu về quê hương:
6. Theo dõi khổ thơ thứ 2 và cho biết	<i>HS tìm chi tiết trong văn bản suy nghĩ và trả lời</i>	* <i>Cảnh dân làng ra khơi đánh cá</i>

<p>- Cảnh thuyền đánh cá ra khơi được tác giả tái hiện qua những chi tiết, hình ảnh nào?(thiên nhiên, con người, cảnh vật...) -Để miêu tả cảnh đoàn thuyền</p>	<p>+ <i>Thiên nhiên</i>: trời trong, gió nhẹ, sớm mai hồng -><i>Báo hiệu một ngày biển cả thanh bình, thời tiết tốt, thuận lợi cho việc ra khơi.</i> + <i>Con người</i>: trai tráng -><i>trẻ, khoẻ mạnh</i> + <i>Con thuyền</i>: nhẹ, hăng như con tuấn mã, phăng mái chèo</p>	
<p>ra khơi, tác giả đã sử dụng những biện pháp nghệ thuật nào? Tác dụng của những biện pháp nghệ thuật đó? -Qua sự tái hiện của tác giả, em có nhận xét gì về cảnh ra khơi đánh cá của dân làng?</p>	<p>vượt trường giang + <i>Cánh buồm</i>: giương to như mảnh hồn làng, rướn thân trâu góp gió (Nghệ thuật: so sánh, nhân hoá, liên tưởng độc đáo kết hợp việc sử dụng những DT, TT gợi tả...) -> <i>khí thế mạnh mẽ, vóc dáng khoẻ khoắn và vẻ đẹp hùng tráng, đầy ấn tượng của con thuyền.</i> =><i>Khung cảnh lao động hăng say, phấn chấn, hào hùng</i></p>	
<p>7.Theo dõi khổ thơ thứ 3 và cho biết cảnh thuyền đánh cá về bến được tác giả khắc hoạ bằng bằng mấy chi tiết? Đó là những chi tiết nào? - Không khí ồn ào tấp nập đón ghe về cùng với lời tâm niệm “nhờ ơn trời biển lặng cá đầy ghe” cho thấy cuộc sống nơi đây như thế nào? - Miêu tả người dân chài và con thuyền, tác giả đã sử dụng biện pháp nghệ thuật gì? Tác dụng của BPNT đó? - Em hình dung như thế nào về hình ảnh con thuyền và con</p>	<p><i>HS trao đổi, thảo luận, tìm chi tiết trong văn bản suy nghĩ và trả lời</i> + <i>Không khí</i>: ồn ào, tấp nập + <i>Cá</i> đầy thuyền, tươi ngon + <i>Con người</i>: da ngăm rám nắng, thân hình nòng thờ vị xa xăm + <i>Con thuyền</i>: im bến mỗi trở về nằm, nghe chất muối thấm dần trong thớ vỏ. =><i>Một cuộc sống lao động bình dị với nhiều niềm vui và cùng những nỗi lo âu.</i> - <u>Nghệ thuật</u>: + Miêu tả vừa chân thực vừa lãng mạn kết hợp nhân hoá ->Những người đi biển dạn dày nắng gió biển khơi khiến cơ thể khoẻ mạnh, rắn rỏi như còn nóng hổi vị mặn mòi của biển lúc trở</p>	<p>* Cảnh thuyền cá về bến</p>

<p>người sau chuyển ra khơi trở về ?</p> <p>8. Qua dòng hồi tưởng về quê hương, em có cảm nhận gì về bức tranh làng chài ven biển miền Trung của tác giả?</p>	<p>về. Người dân chài mang vẻ đẹp và sự sống nồng nhiệt của biển cả.</p> <p>+ Phép nhân hoá khiến con thuyền như một cơ thể sống, như một phần sự sống lao động ở làng chài, gắn bó mật thiết với cuộc sống con người ở nơi đây.</p> <p><i>HS suy nghĩ trả lời</i></p>	<p>=>Bức tranh lao động tươi sáng, đạt dào sức sống và niềm vui</p>
<p>9.Theo dõi khổ thơ cuối, hãy cho biết:</p>	<p><i>HS phát hiện chi tiết, suy nghĩ, trả lời.</i></p>	<p>2. Tình cảm của tác giả</p>
<p>- Trong xa cách, nhớ về quê nhà, tác giả nhớ đến những gì?</p> <p>-Qua nỗi nhớ đó, ta thấy được tình cảm gì của tác giả đối với quê hương?</p>	<p>- Xa quê - nhớ: <i>màu nước xanh, cá bạc, buồm vôi, con thuyền rẽ sóng ra khơi, mùi nồng mặn...</i></p> <p>->những hình ảnh thân thuộc, gắn bó, mang hương vị riêng đầy quyến rũ của miền biển.</p> <p>=>T/cảm gắn bó, yêu quê hương tha thiết, sâu nặng.</p>	
<p>10. Để có thể tái hiện hình ảnh quê hương đẹp, tươi sáng như vậy chứng tỏ tác giả là người như thế nào?</p>	<p><i>HS bộc lộ suy nghĩ:</i></p> <p>Tác giả có tâm hồn nhạy cảm, tinh tế, gắn bó sâu nặng với con người, cuộc sống làng quê.</p>	
<p>III. HDHS đánh giá, khái quát VB</p>	<p>Hình thành kỹ năng đánh giá, tổng hợp</p> <p>III. <u>Đánh giá, khái quát</u></p>	<p>Kỹ năng đánh giá, tổng hợp</p> <p>III. <u>Ghi nhớ</u></p>
<p>11.Bài thơ có những đặc sắc nào về nghệ thuật? Qua đó, em cảm nhận được điều gì từ bài thơ và tình cảm của tác giả ?</p>	<p><i>HS suy nghĩ, tóm tắt và trả lời theo ghi nhớ:</i></p> <p>- Sáng tạo nên những h/ả c/sống lao động thơ mộng</p> <p>- Tạo liên tưởng, so sánh độc đáo, lời thơ bay bổng, đầy cảm xúc.</p>	<p>1. Nghệ thuật</p>

<p>* GV -> GN. Gọi HS đọc</p>	<p>- Sử dụng thể thơ 8 chữ hiện đại có những sáng tạo mới mẻ, phóng khoáng.</p> <p style="text-align: center;">2. Nội dung:</p> <p>Tình yêu quê hương tha thiết đậm thắm của tác giả</p> <p><i>IHS đọc</i></p> <p style="text-align: right;">* Ghi nhớ: sgk/18</p>
----------------------------------	--

Hoạt động 3: luyện tập. (5')

- Phương pháp: hoạt động cá nhân, nhóm
- Kỹ thuật: động não

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY	HOẠT ĐỘNG CỦA TRÒ	CHUẨN KTKN CẦN ĐẠT
<p>H: Đọc diễn cảm bài thơ ?</p> <p>H: H.ả nào trong bài thơ mà em thích nhất? Vì sao?</p> <p>H: Em có thể hát bài hát: Quê hương ?</p> <p>H: Sưu tầm một số câu thơ, đoạn thơ về tình cảm quê hương?</p>	<p>- 2 HS đọc bài thơ.</p> <p>- HS trả lời trước lớp</p> <p>->HS khác nhận xét bổ sung.</p> <p>- Sưu tầm câu thơ, đoạn thơ về quê hương.</p>	<p style="text-align: center;">IV. Luyện tập</p> <p>- Đọc diễn cảm bài thơ</p> <p>- Sưu tầm một số câu thơ, đoạn thơ về tình cảm quê hương.</p>

Hoạt động 4: vận dụng - Tìm tòi mở rộng . (5')

- Phương pháp: nêu vấn đề
- Kỹ thuật: động não

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY	HOẠT ĐỘNG CỦA TRÒ	CHUẨN KTKN CẦN ĐẠT
<p>- Cảm nhận về câu thơ em cho là hay nhất trong bài.</p> <p>- HS về nhà tìm và tham khảo hai bài thơ <i>Quê hương</i> của Đỗ Trung Quân và Giang Nam</p>	<p>- HS thực hiện</p>	<p>.....</p>

* **Bước 4. Giao bài, hướng dẫn học bài và chuẩn bị bài ở nhà (2')**

HS về nhà tìm và tham khảo hai bài thơ *Quê hương* của Đỗ Trung Quân và Giang Nam

* Bài cũ: - Đọc thuộc lòng bài thơ.

* Bài mới: - Soạn: “*Khi con tu hú*”.
